

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 44743/08
Anatol MĂTĂSARU
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită la 21 Ianuarie 2020 într-un Comitet compus din:

Robert Spano, *Președinte*,
Valeriu Grițco,
Egidijus Kūris,
Ivana Jelić,
Arnfinn Bårdsen,
Darian Pavli,
Saadet Yüksel, *judcători*,

și Stanley Naismith, *Grefier al Secției*,

Având în vedere cererea de mai sus depusă la 22 August 2008,

Având în vedere declarațiile formale privind acceptarea soluționării amiabile a cauzei,

Având în vedere observațiile prezentate de Guvernul reclamat și observațiile prezentate în răspuns de către reclamant,

Deliberând, decide următoarele:

ÎN FAPT

1. Reclamantul, dl Anatol Mătășaru, este un cetățean moldovean care s-a născut în 1970 și locuiește în Chișinău. În fața Curții el a fost reprezentat de către dl A. Postică, avocat în Chișinău.

2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul său, dl O. Rotari.

3. Faptele cauzei, prezentate de părți, pot fi rezumate după cum urmează.

A. Evenimentele din 25 aprilie 2008

4. La 24 aprilie 2008, reclamantul a fost autorizat de Primăria Chișinău să afișeze public, pe mai multe străzi din centrul Chișinăului, între 24 aprilie și 2 mai 2008, caricaturi care critică presupusa corupție din cadrul organelor de drept din Republica Moldova. Caricaturile au fost tipărite, cu acordul actorilor relevanți, de pe site-ul Transparency International Moldova. Primăria a dispus Inspectoratului General al Poliției să asigure respectarea ordinii în timpul manifestației și serviciul municipal relevant să se asigure, după caz, că această zonă să fie curățată după terminarea manifestației.

5. La 25 Aprilie 2008, ora 07:30 reclamantul a expus public cincizeci și patru de imagini cu caricaturi pe ele, fixându-le cu bandă adezivă. Desenele au fost afișate în sectorul Centru, în fața Primăriei, astfel încât să nu blocheze intrarea.

6. La ora 8 dimineața, un inspector al poliției rutiere a solicitat reclamantului să-l urmeze la mașina sa pentru a completa un proces-verbal privind o presupusă contravenție administrativă de parcare într-un loc neautorizat. În timp ce reclamantul discuta cu inspectorul, mai multe persoane – presupuse a fi din Batalionul Forțelor Speciale Scut - au dat jos toate desenele și le-au luat cu ei.

7. La ora 9 dimineața, reclamantul a afișat încă șaiszeci de imagini cu conținut similar în fața clădirii Guvernului pe strada Bănulescu Bodoni, în perimetrul specificat în autorizația Primăriei Chișinău. De asemenea, a depus o copie a autorizației Primăriei.

8. La ora 10 dimineața, el a pus încă patruzeci de imagini în parcul de vizavi de clădirea Guvernului.

9. La ora 12 ziua, el a pus alte cincizeci de imagini pe strada Bulgară, în centrul Chișinăului, în perimetrul specificat în autorizația Primăriei Chișinău.

10. La 12.30, reclamantul a fost invitat de către un observator de la Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), care l-a informat că imaginile afișate de el în fața clădirii Guvernului au fost distruse de mai mulți ofițeri de poliție în civil.

11. În timp ce încă stătea lângă cea mai nouă imagine afișată de el, pe strada Bulgară, reclamantul a fost martorul distrugerii acesteia de către mai mulți ofițeri în civil.

12. La ora 16:00, ultimele imagini afișate în parcul de vizavi de clădirea Guvernului, au fost de asemenea distruse de poliție.

13. Unele evenimente au fost fotografiate sau înregistrate video. Un program de televiziune a difuzat cum o persoană rupea imaginile afișate în fața clădirii Guvernului. Desenele păreau a fi bine fixate cu bandă adezivă, iar persoana a făcut un efort vizibil să le rupă de pe perete. Când un ofițer de poliție ce staționa în imediata apropiere a fost întrebat de către reclamant și reporter cu privire la motivele acțiunilor descrise mai sus, el a răspuns că nu el ar fi distrus imaginile afișate și imediat a plecat. Înainte de a face acest

lucru, s-a adresat reclamantului pe nume. De asemenea, reporterii au menționat că poliția a fost responsabilă de distrugerea altor imagini afișate de reclamant în aceeași zi și că prima expoziție a fost distrusă la doar cinci minute după ce a fost amenajată.

B. Evenimentele din 1 Mai 2008

14. La 1 mai 2008, reclamantul și-a continuat protestul, afișând pentru opinia publică caricaturi care criticau presupusa corupție în organele de drept din Republica Moldova. La 9 dimineața, a lipit 100 de imagini pe un perete din fața clădirii Guvernului.

15. La 11.25, domnul I.V., șeful poliției rutiere Chișinău, s-a apropiat de reclamant și i-a cerut să-l însoțească la secția de poliție a sectorului Buiucani. Reclamantul și-a conectat camera video în mașină, dar a fost lovit de două ori fiindu-i ordonat să predea camera. El trebuia să se conformeze. Între timp, expoziția de imagini fiind distrusă de polițiști.

16. Ulterior, reclamantul a fost dus într-o mașină de poliție și plasat întrun izolator de detenție la sectorul de poliție Buiucani. Toate bunurile sale i-au fost confiscate, inclusiv camera video. Conform registrului de evidență de la sectorul de poliție, reclamantul a fost plasat în detenție la ora 12 ziua și eliberat la ora 14:00 în aceeași zi.

17. La 1 mai 2008, ora 14:00, reclamantul a primit o copie a deciziei de aplicare a amenzii pentru contravenție administrativă în baza articolului 150 din Codul contravențiilor administrative. Potrivit reclamantului, el nu a fost eliberat până la ora 16:00. La 16.20 p.m., bunurile sale i-au fost returnate. Tot materialul filmat dimineața în timpul protestului său a fost șters de pe caseta video, iar camera de filmat părea a fi deteriorată. Reclamantul a solicitat evaluarea de către un expert a stării camerei video în momentul în care i-a fost înapoiată. Când această solicitare a fost respinsă, a refuzat să își ia camera înapoi. Ulterior, ofițerul de poliție a susținut că bateria camerei video era descărcată și aceasta nu ar fi putut fi utilizată la sectorul de poliție. Reclamantul ar fi putut să-și ridice camera de la sectorul de poliție în orice moment.

18. La 23 septembrie 2008, Judecătoria Buiucani a anulat sancțiunea administrativă din 1 mai 2008 aplicată reclamantului. Instanța a făcut referire la autorizația emisă de Primărie, care menționa obligația serviciului municipal relevant de a se asigura curățarea zonei în care a protestat reclamantul. Din materialele prezentate de părți rezultă că nu a fost formulată nici o contestație împotriva acestei decizii, care, respectiv, a devenit definitivă.

C. Procedura civilă inițiată de reclamant

19. La 4 septembrie 2008, reclamantul a înaintat o acțiune civilă împotriva Ministerului Finanțelor și Ministerului Afacerilor Interne, solicitând despăgubiri pentru arestul și reținerea sa ilegală, precum și pentru întreruperea protestelor sale și prejudiciile aduse camerei sale video și caricaturilor. S-a bazat, *inter alia*, pe Articolele 5, 8 și 11 din Convenție.

20. La 2 noiembrie 2011, Curtea Supremă de Justiție a pronunțat o hotărâre definitivă în cauza respectivă, constatând că drepturile reclamantului garantate de Articolele 5, 8 și 11 au fost încălcate. Instanța a acordat reclamantului suma de 1.300 de euro (EUR) pentru prejudiciu moral, plus prejudiciu material în valoare de aproximativ 500 EUR pentru a acoperi costurile caricaturilor și camerei video deteriorate.

D. Fapte relevante cu privire la procedura de soluționare amiabilă în fața Curții

21. La 17 aprilie 2009, Curtea a comunicat Guvernului reclamat prezenta cerere și a adresat întrebări cu privire la o posibilă încălcare a Articolului 11 din Convenție.

22. Prin scrisoarea din 5 octombrie 2009, Curtea a transmis reclamantului o copie a observațiilor Guvernului și l-a invitat să prezinte comentariile sale. Scrisoarea conținea, de asemenea, instrucțiuni privind procedura post-comunicare și procedura de soluționare amiabilă. Partea relevantă a scrisorii avea următorul conținut:

“Aș fi recunoscător dacă ați indica **până la data menționată mai sus** poziția reclamantului cu privire la o soluționare amiabilă a cazului și orice propuneri pe care ar putea să le facă. Dacă părțile sunt interesate să ajungă la o înțelegere, aș fi pregătit să fac o sugestie pentru un aranjament adecvat. Având în vedere cerința de strictă confidențialitate în conformitate cu Articolul 62 § 2 din Regulamentul Curții, orice observații sau propuneri în acest sens ar trebui să fie prezentate într-un **document separat**, al cărui conținut **nu trebuie** să fie menționat în nicio declarație prezentată în contextul procedurilor contencioase.”

23. În 2011, Curtea a amânat cauza și a adresat părților întrebări suplimentare privind o posibilă încălcare a Articolului 10 din Convenție.

24. Prin scrisoarea din 13 mai 2019, Guvernul a informat Curtea că este interesat să ajungă la o soluționare amiabilă a cauzei cu reclamantul și a solicitat asistența Grefei în acest scop.

25. Prin scrisoarea din 17 mai 2019, Curtea a trimis părților proiectul declarațiilor care stabilesc condițiile unei eventuale reglementări amiabile.

26. În scrisoarea sa din 24 iunie 2019, Guvernul a susținut că reclamantul nu a respectat confidențialitatea procedurii de soluționare amiabilă, deoarece a dezvăluit mass-media conținutul propunerii reflectate în declarația de reglementare amiabilă prezentată de Grefa Curții. În sprijinul afirmațiilor sale, Guvernul a anexat o copie a unui articol de pe site-ul de știri

www.anticoruptie.md din 22 mai 2019 conținând astfel de detalii din declarația privind reglementarea amiabilă prezentată de Grefa Curții, precum sumele exacte propuse pentru prejudiciu moral și pentru costuri și cheltuieli.

PLÂNGERI

27. Reclamantul s-a plâns, în baza Articolului 5 din Convenție, că a fost arestat ilegal și a fost reținut pentru mai mult de trei ore la secția de poliție, fără niciun motiv.

28. De asemenea, el s-a plâns în temeiul Articolului 13 că nu a beneficiat de niciun remediu eficient pentru soluționarea plângerii sale în baza Articolului 5 din Convenție.

29. În plus, el s-a plâns, în baza Articolului 13, că nu a beneficiat de nici un remediu eficient cu privire la presupusa încălcare a drepturilor sale în baza Articolului 8 din Convenție.

30. În cele din urmă, reclamantul s-a plâns că acțiunile poliției i-au încălcat drepturile garantate de Articolele 10 și 11 din Convenție.

ÎN DREPT

31. Guvernul a susținut că, dezvăluind conținutul propunerii de soluționare pe cale amiabilă a Curții, către mass-media, reclamantul a încălcat confidențialitatea negocierilor, contrar prevederilor Articolului 39 § 2 din Convenție și a Articolului 62 § 2 din Regulamentul Curții, care prevăd următoarele:

Articolul 39 din Convenție

“1. În orice etapă a procedurii, Curtea se poate pune la dispoziția părților interesate în scopul soluționării pe cale amiabilă a cauzei, respectând drepturile omului prevăzute de Convenție și Protocoalele sale.

2. Procedura descrisă la paragraful 1 este confidențială.”

Regula 62 § 2 din Regulament (soluționarea pe cale amiabilă)

“2. În conformitate cu art. 39 alin. (2) din Convenție, negocierile purtate în vederea ajungerii la o soluționare pe cale amiabilă sunt confidențiale și nu trebuie să aducă atingere observațiilor făcute de părți în cadrul procedurii contencioase. Nicio comunicare scrisă sau orală, precum și nicio ofertă de conciliere intervenită în cadrul acestor negocieri nu poate fi menționată sau invocată în procedura contencioasă.

32. Reclamantul s-a opus și a susținut că nu el a fost cel care a dezvăluit condițiile declarației de reglementare amiabilă propuse de grefa Curții, ci însuși Agentul guvernamental. În special, într-o scrisoare din 15 iulie 2019, el a susținut că, la 21 mai 2019, a fost telefonat de Agentul guvernamental fiind invitat la Ministerul Justiției să discute termenii reglementării amiabile.

El a prezentat o copie a ceea ce pare a fi o captură de ecran a telefonului său mobil, care arată un apel de intrare la ora 10.44 la 21 mai 2019 de la numărul de telefon fix al biroului Agentului guvernamental. În plus, reclamantul a susținut că a plecat la această întâlnire cu soția sa, J. S., care era jurnalist. Întâlnirea cu Agentul a avut loc în holul Ministerului Justiției, unde Agentul i-ar fi comunicat condițiile propunerii de reglementare amiabilă prezentate de Grefa Curții, inclusiv sumele de bani pentru prejudiciu moral, costuri și cheltuieli. Soția sa ar fi fost în apropiere și ar fi auzit declarațiile Agentului. Aceasta a scris mai târziu în presă articolul menționat.

33. De asemenea, reclamantul a prezentat o declarație a soției sale, prin care ea confirmă că l-ar fi însoțit la întâlnirea cu Agentul guvernamental din 21 mai 2019. Ea a declarat că soțul ei s-ar fi întâlnit cu Agentul în holul Ministerului Justiției și că acesta din urmă i-ar fi comunicat faptul că prezenta cauză a fost comunicată Guvernului de către Curte și că urmează să fie luată o decizie cu privire la reglementarea amiabilă. Agentul i-ar fi dat atunci soțului ei o scrisoare și ar fi plecat. În mașină, ea ar fi cerut să vadă scrisoarea și soțul ei i-ar fi arătat-o. Ulterior, pe baza conținutului acestei scrisori ea a publicat articolul respectiv.

34. Într-o scrisoare din 13 septembrie 2019, reclamantul și-a schimbat declarațiile inițiale și a menționat că el a fost cel care a telefonat Agentul Guvernamental în mai 2019. De asemenea, el a prezentat Curții o copie a plângerii depuse la procuratura, în care a acuzat Agentul guvernamental de abuz.

35. Ca răspuns la declarațiile de mai sus, Agentul guvernamental a declarat că nu a văzut niciodată în persoană nici reclamantul, nici soția sa și că declarațiile lor despre presupusa ședință din 21 mai 2019 erau fictive. De asemenea, agentul a prezentat o copie a unui document de la compania Moldtelecom, operator al liniei de telefonie fixă din biroul său, care conține detalii despre toate apelurile făcute de la numărul de telefon din biroul său la 21 mai 2019. Din documentul prezentat rezultă că nu a fost efectuat niciun apel la numărul reclamantului în acea zi. Agentul guvernamental a prezentat, de asemenea, o declarație a persoanei din paza Ministerului Justiției, care la 21 mai 2019 își făcea serviciul în holul ministerului, potrivit căreia reclamantul (care este o persoană cunoscută în Moldova) nu a fost văzut la Ministerul Justiției în acea zi. Guvernul a invitat Curtea să declare cererea inadmisibilă pentru abuzarea de dreptul de petiționare.

36. Curtea reiterează că, în temeiul Articolului 39 § 2 din Convenție și al Articolului 62 § 2 al Regulamentului Curții, negocierile de soluționare pe cale amiabilă sunt confidențiale. Această regulă este absolută și nu permite o evaluare individuală a cât de multe detalii au fost dezvăluite (a se vedea *Čapský și Jeschkeová v. Republica Cehă* (satisfacția echitabilă), nr. 25784/09 și 36002/09, § 17, 9 Februarie 2017 și *Lesnina Veletrgovina d.o.o. v. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei* (dec.), nr. 37619/04, 2 Martie 2010). Observând importanța acestui principiu, Curtea reiterează în continuare că nu

poate fi exclus că o încălcare a normei de confidențialitate ar putea, în anumite circumstanțe, să justifice concluzia că o cerere este inadmisibilă pe motiv de abuz de dreptul de petiționare (a se vedea, *Heldenburg v. Republica Cehă* (satisfacție echitabilă), nr. 65546/09, § 27, 9 Februarie 2017).

37. Având în vedere faptele descrise mai sus, în special declarațiile soției reclamantului, care a recunoscut că a aflat despre detaliile reglementării amiabile din scrisoarea care i-a fost arătată de reclamant, Curtea a constatat că reclamanta fusese cea care a stat la baza dezvăluirii detaliilor în mass-media.

38. De asemenea, Curtea ia act de faptul că scrisoarea Curții din 5 octombrie 2009 (a se vedea paragraful 22 de mai sus) adresată reclamantului denotă clar că natura tuturor negocierilor de soluționare pe cale amiabilă fusese strict confidențială. Prin urmare, reclamantul era conștient de această cerință și urma să o respecte. Curtea consideră că reclamantul nu a prezentat niciun motiv convingător pentru a justifica de ce nu a făcut acest lucru.

39. În opinia Curții, comportamentul reclamantului constituie, așadar, o încălcare a normei de confidențialitate, care trebuie, de asemenea, considerată un abuz de dreptul său de petiționare în sensul Articolului 35 § 3 litera (a). În aceste condiții, cererea trebuie respinsă ca fiind abuzivă, în conformitate cu Articolul 35 § 4 din Convenție.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 13 Februarie 2020.

Stanley Naismith
Grefier

Robert Spano
Președinte